

Guide til anerkendende beskrivelse af 3 - 4 årige børn

Udgangspunktet for at beskrive en beskrivelse af et barn:

I Det fælles Pædagogiske Grundlag for arbejdet med børn fra 0-6 år, er det blandt andet et udgangspunkt at personalet skal:

- Fokuserer på børns ressourcer, som det bedste afsæt for udvikling
- Understøtte børnenes nysgerrighed, kreativitet og iverigdom, så de får lyst til at lære og få appetit på livet
- Inddrage børn i demokratiske processer, så de påtager sig et medansvar ud fra deres forudsætninger i forhold til fællesskabet
- Involvere forældre aktivt i deres børns udviklings- og læreprocesser
- Støtte forældre i at fastholde ansvaret for deres børn og unge

Inkluderende miljøer og arbejdet med børn i udsatte positioner

Det vil sige, at dagtilbuddene arbejder ud fra den overbevisning, at det forpligtende fællesskab blandt børn og voksne, skal være af en sådan karakter, at alle oplever tilknytning til fællesskabet. Det gøres ved, at være opmærksom på, at det ikke drejer sig om *at passe ind i en struktur i et givent dagtilbud, men at dagtilbuddet må være så fleksibelt i struktur og tilrettelæggelse, at det er dagtilbuddet, som ændrer på sit læringsmiljø – så vidt det overhovedet er muligt, så det passer til børnene.* Børn er ikke ens og det er netop dette, at vi alle er forskellige, lærer og opfatter forskelligt, som er det fælles vilkår for læreprocesser. Det betyder ikke, at alle kan gøre, som de vil, men at fællesskabet skal kunne rumme alle børn, på baggrund af de værdier, barne- og læringssyn, som er beskrevet. ¹*Det, at være inkluderende, er med andre ord en opgave for almen pædagogikken!* "Inklusion er ikke kun rettet mod børn med særlige behov eller børn i udsatte positioner. Inklusion er en proces, hvor forskellighed bliver en grundlæggende betingelse for alles læring og udvikling".

²*"Alle mennesker lærer bedst, når de er i umærkede positioner".* En mærket position er, når andre tænker, taler og handler uhensigtsmæssigt om det enkelte menneske. Før kaldte vi børn, som havde vanskeligheder for sårbare børn. I dag kalder vi dem for børn i udsatte positioner, eller børn med behov for særlige vilkår. Det er fordi omverden, har så stor indflydelse på disse børns læring, udvikling og velbefindende. Når et barn er i en udsat position, er det ikke barnet, der er noget galt med, men det er en opgave for fællesskabet at ændre på læringsmiljøet, så det også giver muligheder til dette barn. ³Bente Jensen nævner i sin forskning, at den måde vi tænker og taler om barnet, er med til at forme vores handlinger. Derfor er det også mere læringsfremmende at tale om det, som et barn kan end at interessere sig for det, som barnet ikke kan. Tal om det, der går godt, og byg videre på det. *Se muligheder frem for begrænsninger.* Det pædagogiske personale kan sagtens være med til at "mærke" børnene, hvis vi f.eks. skælder det samme barn ud ofte og sådan at alle andre kan høre det. Så vil de øvrige børn og dermed også de øvrige børns forældre få den oplevelse, at der er noget galt med dette barn. Og dermed bliver barnet mærket. ⁴Som sådan står begrebet inklusion "på skuldrene" af anerkendelse og ressourceorientering.

¹ **Inklusionens pædagogik**, Gyldendals Bogklubber af Carsten Pedersen (red.)

² **Pernille Hviid, lektor Kbhns. Universitet**

1. ³ **Bente Jensen, Forsker DPU: KAN DAGINSTITUTIONER GØRE EN FORSKEL?**
En undersøgelse af daginstitutioner og social arv

⁴ Bent Madsen, Center for inklusion og eksklusion

Det betyder at:

- Når der laves beskrivelse af et barn, skal **både** barnets **ressourcer beskrives** og også de **områder, hvor barnet har brug for hjælp, til at udvikle sig eller lære**
- At den voksne skal se, høre og forstå barnet
- At den voksne er bevidst om egne andele i forhold til relationen mellem den voksne og barnet
- At den voksne anerkender ansvaret for barnets læring, og inddrager barnet som medansvarlig
- At den voksne skal støtte forældrene i at fastholde det overordnede ansvar for barnet

Materialet tager afsæt i de overordnede læreplaner for de 4 – 36 mdr. gamle børn og udviklingsområder, som de er beskrevet i Det Fælles Pædagogiske Grundlag.

Brug gerne eksempler til at beskrive barnet**Hvordan bruges skemaet:**

Når I beskriver et barn, skal I tænke i positive formuleringer. Selvfølgelig ikke sådan, at der ikke må beskrives det, som giver personalet udfordringer omkring barnet. *Det er ikke meningen at spørgsmålene skal besvares. De er vejledende og I beskriver på baggrund af spørgsmålene.* Tag eventuelt og diskuter barnet med andre kolleger i jeres teams med udgangspunkt i spørgsmålene, derigennem får I et bredt billede af barnet og flere forskellige synsvinkler. Når I ser udsagnene, kan I tænke på barnet ud fra 3 forskellige kategorier: *Er barnet helt sikker (automatiseret) – kan det indimellem og med hjælp – eller er det ikke begyndt på det endnu.* Husk at beskrivelsen dækker over 2 år af barnets liv, så det, som barnet forventes at kunne mod slutningen af de 4 år, er de måske ikke begyndt på, når de er 3 år, eller de kan det måske med hjælp. Dermed nuancerer I beskrivelsen endnu mere.

Skemaet er inddelt i de 6 læreplansområder samt en forældredel. Der er efterfølgende en sammenskrivning og et forslag til pædagogisk handleplan, som tænkes integreret i det øvrige arbejde med børn i mindre grupper if. med læreplansarbejdet.

Rigtig god fornøjelse med arbejdet!
Fagsekretariat for Dagtilbud, Susan Klausen

Faktaoplysninger

Barnets navn og alder Dreng eller pige Cpr nr.	
Forældrenes navne og cpr. nr.	
Forældrenes adresse	
Forældrenes telefon numre e-mail adresse	
Kulturel baggrund	
Modersmål	
Taler forældrene dansk	
Taler barnet dansk	
Navnet på det dagtilbud, som barnet går i Adresse og telefonnummer	
Hvor længe er barnet typisk i børnehave om dagen	
Dato for beskrivelsen	
Pædagogens navn	
Leders navn e-mailadresse	
Er der iværksat undersøgelse af barnet eller har barnet en beskrevet diagnose	

Det kropslige (bevægelse og sundhed)

Kan bruge kroppen på forskellige måder (kolbøtter, hop, dans, trille, cykle osv)	
Kan arbejde finmotorisk med forskellige materialer f.eks. klippe, klistre, modellervoks, perleplader osv.	
Barnet kan tage tøj af og på med hjælp	
Barnet går op og ned ad trapper Nogle gange med et ben af gangen	
Barnet kan selv spise, drikke, smøre mad og hælde op	
Barnet spiser varieret og sundt	
Barnet er renligt med enkelte smuttere	
Barnet tegner og bruger hele armen	
Barnet følger bevægelser med øjnene	
Barnet ser den voksne i øjnene vær opmærksom på børn fra anden etnisk baggrund, som ikke ser voksne i øjnene	
Barnet kan både være aktivt og roligt ind imellem Hvis ikke i hvilke situationer er barnet henholdsvis mest aktivt eller roligt	

Barnet er passivt Hvis ja, i hvilke situationer mest eller mindst	
---	--

Barnet har brug for hjælp til	
--------------------------------------	--

Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	
---	--

Det sproglige

Resultatet i den 3 årige sprogvurdering er for barnet	
--	--

Hvordan opleves barnets ordforråd	
--	--

Hvordan opleves barnets begrebsforståelse	
--	--

Barnet kender forholdsbe- reber Foran, bagved, ved siden af, størst, mindst, ovenpå, nedenunder f.eks.	
--	--

Barnet kan lytte til læste og fortalte historier	
---	--

Barnet indgår aktivt i dialogisk læsning	
---	--

Barnet forstår flere beskeder og kan udføre dem f.eks. går ud i køkkenet og hent klarkluden	
---	--

Barnet kan lide at sige ord, som det synes er sjove Barnet er ordsamler	
---	--

Barnet viser glæde ved at bruge sproget Kan lide at fjerne og rime og remse	
Barnet bruger sproget til at få opfyldt sine behov og til at give sin mening til kende	
Barnet taler i sætninger på 3-4 ord Giv gerne eksempler	

Barnet har brug for hjælp til	
Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	

Kulturelle udtryk

Barnet tegner og maler mennesker – der er øjne, næse og mund i ansigt og arme og ben vedlæg gerne et eksempel	
Barnet er begyndt at være sikker i grundfarverne	
Barnet kan lide at synge sange med bevægelser Det kan stadig være lidt vanskeligt at høre melodien	
Barnet er nysgerrigt og det kan forundres	
Barnet har en god fornemmelse af dagens gang	

Barnet begynder at kunne overskue en enkel genkendelig hverdag	
Barnet har brug for hjælp til	
Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	

Naturvidenskab

Barnet begynder at interessere sig for den natur, som omgiver det og undersøger den	
Barnet kender simple over- og underbegreber fra naturen Fugle – solsort, due, papegøje eller kæledyr – hund, kat, marsvin f.eks.	
Barnet kan lide at bygge huler	
Barnet kan lide at konstruere og bygge For eksempel med klodser, biler, dyr, lego og andet	
Barnet kan lide at sortere og ordne Stiller f.eks. riddere op på række Eller kan sortere i grove kategorier f.eks. riddere, biler, dukker, klodser	
Barnet kan følge enkle kronologiske arbejdsgange f.eks. dække bord	

Barnet har brug for hjælp til	
Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	

Det personlige

Barnet har et godt selvværd Det kan ses ved, at barnet er nysgerrigt, opmærksomt og har "gå på mod" – at det har lyst til at afprøve nye ting. Er barnet generelt i godt humør?	
Barnet kan koncentrere sig om aktiviteter, som det selv har valgt Det kan være leg eller andet	
Hvis ikke - i hvilke situationer kan barnet så bedst koncentrere sig og hvor længe	
Hvordan viser barnet, at det ikke kan koncentrere sig	
Barnet kan koncentrere sig om aktiviteter, som den voksne har bestemt	
Hvis ikke - i hvilke situationer kan barnet så bedst koncentrere sig og hvor længe	
Barnet er opmærksomt, når den voksne henvender sig til det	
Barnet viser indlevelse overfor andre, når det ikke strider mod egne ønsker og behov?	

På hvilken måde giver barnet udtryk for egne behov og følelser?	
I hvilket omfang opsøger barnet kontakt med andre børn på eget initiativ?	
I hvilket omfang søger barnet selv voksenkontakt? Giv gerne et eksempel	
Barnet kan indgå i tætte relationer	

Barnet har brug for hjælp til	
Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	

Det sociale

Barnet kan indgå i rollelege sammen med andre børn	
Barnet oplever umiddelbart tryghed og glæde ved at være sammen med andre	
Barnet kan begynde at indgå kompromisser, i forbindelse med uenigheder i leg	
Barnet har en "bedstekammerat" og viser det glæde ved det	
Barnet sætter en bevægelse, lyd eller andet i gang og "spejler" sig i de øvrige børn?	

<p>Barnet er begyndt at eksperimentere med f.eks. at lege "far, mor og børn" og legen er stadig styret af de indfald barnet har her og nu?</p>	
<p>Hvilke legeaktiviteter deltager barnet typisk i?</p>	
<p>Hvad kendetegner aktiviteterne med hensyn til struktur, kompleksitet, antal af involverede børn, varighed m.m.?</p>	
<p>I hvilke situationer leger barnet bedst? Og dårligst?</p>	
<p>I hvilke situationer fungerer barnet bedst? Og dårligst?</p>	
<p><i>Hvordan etablerer barnet kontakt med andre børn? (destruktivt, drillende, dominerende, direkte, indirekte, verbalt, nonverbalt)</i></p>	
<p>Hvilke børn kontakter barnet mest og mindst?</p>	
<p>Hvilke aktiviteter opsøger barnet mest og mindst? stille aktiviteter, fysiske aktiviteter med mange børn eller få børn</p>	
<p>Hvordan reagerer barnet i konfliktsituationer?</p>	
<p>Hvordan etablerer barnet voksenkontakt? gennem negative handlinger, frygtsomt, klæbende, eller relevant o. lign.</p>	

Hvilke voksne kontakter barnet henholdsvis mest og mindst?	
Hvordan reagerer barnet på fysisk kontakt?	
Hvordan reagerer barnet i kravsituationer?	

Barnet har brug for hjælp til	
Hvilke pædagogiske strategier har de voksne anvendt for at fremme en positiv udvikling	

Hjemmets fysiske omsorg for barnet

Barnets påklædning hensigtsmæssig i forhold til årstiderne og vejret	
Barnets madpakke tilstrækkelig og ernæringsmæssig god	
Barnet er generelt ren i tøjet	
Barnet er rent og velpasset	

Samarbejde med forældrene

I hvilket omfang deltager forældrene i møder og andre arrangementer i dagtilbuddet	
---	--

Hvordan reagerer familien på positiv eller negativ feedback fra pædagogen	
I hvilket omfang efterspørger I forældrenes syn på barnets situation	
I hvilket omfang samarbejder personalet med forældrene omkring barnets adfærd konflikthåndtering, kravtilpasning oa	
Hvad er I enige eller uenige om	
Eksisterer der særlige samarbejdsaftaler med forældrene	
Eksisterer der særlige omstændigheder i familien, som har betydning for barnets trivsel skilsmisse, sygdom, arbejdsløshed, dødsfald, flytning, nye søskende osv	

Relationer mellem barn og forældre

Hvordan er forholdet mellem barn og forældre, når det ankommer til børnehaven	
Hvordan er forholdet mellem barn og forældre, når det bliver hentet	
Hvordan reagerer barnet på positiv (ros) feedback fra forældrene	
Hvordan reagerer barnet på negativ (skæld ud) feedback fra forældrene	

Hvordan reagerer forældrene på negativ feedback fra barnet (trods, modstridende ønsker oa)

Sammenskrivning

Hvad er barnets ressourcer

Hvad har barnet brug for hjælp til

Hvad har de voksne brug for hjælp til